

Autor(ka): Libuše Říhová
Program: Učitelství přírodopisu pro 2. stupeň základních škol
Datum odevzdání posudku: 17. 5. 2022
Oponent diplomové práce: PhDr. Jan Petr, Ph.D.

POSUDEK DIPLOMOVÉ PRÁCE

Název práce

Problematická místa ve výuce ochrany přírody

Práce obsahuje 73 stran textu, 74 stran příloh a cituje 73 literárních a jiných pramenů. Cílem práce, který je stanoven v Úvodu, je identifikovat problematická, respektive tzv. kritická místa ve výuce věnované ochraně přírody na základní škole. Souvisejícím cílem práce je návrh didaktického materiálu, který může pomoci nalezená kritická místa překonat.

Hodnocení obsahové stránky práce:

Autorka se věnuje identifikaci kritických míst na základě podrobné analýzy několika školních vzdělávacích programů a obsahu učebnic přírodopisu a zeměpisu. Se znalostí problematiky pak navrhuje pracovní učebnici, která by měla pomoci vyučujícím doplnit stávající učební texty tak, aby byla ochrana přírody žákům prezentována v souvislostech.

Analýza jak ŠVP tak i obsahu učebnic je dostatečně podrobná a je jí věnována relativně rozsáhlá část práce. Má-li však být analýza zmíněných kurikulárních dokumentů dostatečně přehledná pro jejich vzájemné srovnávání, postrádám v práci nějaký souhrn, například formou tabulek, umožňující rychlou orientaci v textu. Tak, jak je analýza prezentována, byť je podrobná, lze jen obtížně jednotlivé obsahy vzájemně porovnat. Zároveň se domnívám, že spíše než přehled nebo identifikaci kritických (problematických) míst dostává čtenář přehled učební látky. Podobně je tomu v případě dotazníkového šetření, kdy se podle mě dotazník nezaměřuje na to, které pasáže považují respondenti za kritické/problematické a z jakého důvodu.

Oceňuji autorčinu snahu vytvořit pracovní učebnici. Tvorba takové učebnice není snadná a vyžaduje mnoho úsilí, ověřování, dodatečných úprav textu i celkové grafiky. Domnívám se, že se autorce učebnice podařila, i když by některé pasáže mohly být pestřejší co do způsobu zadávání úloh pro žáky. Většinou jde o úlohy, kdy žák buď vybírá odpověď z nabízených možností (třeba formou označení vhodného obrázku), nebo doplňuje text do připravených polí. Práce s takovou učebnicí pak může být pro žáky poněkud jednotvárná, i když rozumím tomu, že ochrana přírody je látka, kde se jiná podoba úloh hledá těžce. Oceňuji tak zejména zařazení praktických terénních úloh nebo aktivit. Je však zvláštní, že při tvorbě učebnice se autorka odkazuje pouze na zdroje typu kvalifikačních prací nebo již užívaných učebnic. Je pravděpodobné, že autorka vycházela (nebo měla vycházet) i z vědecké literatury, tedy pracovat s informacemi, které možná zatím do učebnic nebo kurikulárních dokumentů nepronikly. Dovolím si i připomínku k samotnému názvu učebnice „Problematika ochrany přírody“. Možná stačilo uvést „Ochrana přírody“. Bylo by to pro žáky asi stravitelnější.

Hodnocení formální stránky práce:

Práce má obvyklé členění a jednotlivé formální náležitosti odpovídají diplomové práci.

V textu jsou drobné překlepy nebo formulační nepřesnosti ale i hrubé gramatické chyby zejména ve shodě přísudku s podmětem (str. 14: „dotazníky byli“, „odpovědi byli“, str. 58:

„většina učitelů mělo“, str. 64: „aktivity měli“, ...). Nepřesné jsou formulace typu: „shrnutí ochrany přírody“ (47) nebo „shrnutí učebnic“ (56), správně zřejmě „shrnutí učiva o ochraně přírody“ nebo „shrnutí obsahu učebnic“ apod.

Za problematické místo práce považuji i lehce diskutabilní citování učebnic.

Závěr:

Předložená práce, i přes výše uvedené připomínky, splnila vytýčené cíle, spočívající v analýze učiva o ochraně přírody a návrhu pracovní učebnice na dané téma.

Požadavky kladené na diplomovou práci uzavírající magisterské studium učitelství přírodopisu pro základní školu předložená práce splňuje. Proto ji doporučuji k obhajobě.

Otázka k obhajobě:

Byla navržená učebnice prezentována učitelům v praxi, případně předložena alespoň částečně nějakému vzorku žáků? Pokud ano, s jakým úspěchem?

Návrh na klasifikaci diplomové práce: velmi dobře

Podpis oponenta diplomové práce

V Českých Budějovicích dne 17. 5. 2022

Stupeň klasifikace	výborně	velmi dobře	dobře	nevyhověl
---------------------------	---------	-------------	-------	-----------